

Zabytki techniki

Kopalnia Guido

Kopalnia "Guido" w Zabrzu powstała w latach 50. XIX wieku. Imię otrzymała na cześć swojego właściciela, magnata przemysłowego, Guido Henckela von Donnersmarcka.

Do lat 80. wydrążono dwa szyby: "Guido" i "Kolejowy". Wtedy kopalnię "Guido" sprzedano państwu pruskiemu. Wydobywania zaprzestano w niej w 1928 roku. Po II wojnie światowej znalazła się na terenie KWK "Makoszowy". Przez pewien czas funkcjonowała jako Kopalnia Doświadczalna Węgla Kamiennego M-300. W latach 1982-96 zwiedzającym udostępniono część wyrobisk. Nieprzemysłane decyzje w sąsiednich kopalniach doprowadziły do kłopotów z wentylacją i zamknięcia trasy turystycznej.

Dzięki władzom miasta Zabrza, w 2007 roku ponownie otwarto "Guido" dla turystów. Na część naziemną kopalni składa się budynek nadszybia szybu "Kolejowego" oraz stalowa wieża z mechanizmem wyciągowym produkcji firmy AEG, z 1927 roku.

Do podziemi możemy zjechać na poziom 170, 320 z zejściem na poziom 355 m.

- **Poziom 170 m**, zwany także poziomem świętej Barbary, koncentruje się na trudzie pracy w kopalni z początku XX wieku – okresu mechanizacji, postępu technologicznego, ale także okresie najsilniejszego kultu św. Barbary w górnośląskim górnictwie. To bowiem patronka górników jest postacią najważniejszą w tej części kopalni. Realia pracy górników w XIX i XX-wiecznej kopalni prezentowane są dzięki multimediom, które prezentują m.in. strzelanie materiałem wybuchowym i wdzieranie się wody do kopalnianego przekopu. Centralnym punktem poziomu jest kaplica św. Barbary, pełna interesujących kontekstów z życia górniczej patronki. W kaplicy odbywają się msze, koncerty i inne uroczystości religijne.
- Poziom 320 m to dwudziestowieczna kopalnia w pełnej okazałości. Trasa liczy ok. 2,5 km i pozwala doświadczyć realiów pracy górniczej. Kopalnia tętni życiem kulturalnym. Dwa przedsięwzięcia: „Muzyka na poziomie” i „Teatr na poziomie”, stwarzają możliwość obcowania ze sztuką rzeczywiście na poziomie najwyższym. Końcowy etap zwiedzania to wizyta w najgłębiej położonym pubie w Europie.
- Poziom 355 m to wyprawa w najbardziej surowe rejony Kopalni "Guido". W tej części kopalni panuje tak głęboka cisza, że można usłyszeć bicie własnego serca. Napierająca zewsząd czerń uświadamia, że znajdujesz się głęboko w sercu ziemi. Nieprzeniknioną ciemność rozprasza jedynie snop światła z osobistej lampy górniczej. W jego blasku stalowe maszyny i urządzenia nabierają fantastycznych kształtów. Punktem szczytu na poziomie 355 jest ciasne przejście przez ponad stumetrową ścianę węglową o sporym nachyleniu. Pokład węgla znajduje się tu na wyciągnięcie ręki. Historycznie jest to ostatnie miejsce fedrunku w Kopalni Guido.

Adres: ul. 3 Maja 93, 41-800 Zabrze

www.kopalniaguido.pl

Sztolnia Królowa Luiza

Sztolnia Królowa Luiza obejmuje zachowane obiekty i wyrobiska "Królowa Luiza" i Główną Kluczową Sztolnię Dziedziczną. Obecnie można zwiedzać rozbudowaną strefę naziemną, położoną przy Szybie "Carnall". Obejmuje ona zabytkową Łaźnię Łańcuszkową kopalni "Królowa Luiza", 100-letnią parową maszynę wyciągową, pierwszą podziemną trasę turystyczną wiodącą przez Sztolnię oraz dwie wystawy tematyczne: "Kopalnia Edisona" i "Niezwyczajna historia", opisujące losy największej ze śląskich kopalń oraz dzieje elektryfikacji i modernizacji rodzimego górnictwa węglowego. Możliwe jest także wejście na 31-metrową wieżę szybu "Carnall". Trasy turystyczne obejmują podziemia kopalni Królowa Luiza oraz podziemia Sztolni Królowa Luiza, w tym część to trasa wodna.

Adres: ul. Wolności 410, 41-800 Zabrze

www.sztolnialuiza.pl

Szyb Maciej

Szyb Maciej to zespół obiektów dawnej Kopalni „Concordia”, później „Pstrowski” w Zabrze – Maciejowie. Historia tych obiektów z początku XX w. powinna zakończyć się wraz wyczerpaniem złóż węgla kamiennego na tym terenie. Tu jednak, w historię Szybu angażuje się dr Zbigniew Barecki oraz Przedsiębiorstwo Górnicze DEMEX Sp. z o.o., które przekształca szyb w studnię głębinową, a budynki, urządzenia i wyposażenie po transformacji pełnią dziś zupełnie nowe funkcje społeczne, kulturowe i gospodarcze. Szyb Maciej będąc na Szlaku Zabytków Techniki łączy historię z nowoczesnością a wzbogacona intensywnie ekspozycja muzealna, pozwala aby każdy odwiedzający mógł poczuć magię dawnego technicznego kunsztu, który stał się podwaliną rozwoju całego regionu i źródłem naszej śląskiej tożsamości. Kulturowe tradycje górnicze, które współistnieją w Szybie z nowoczesnym designem oraz wyróżniającą się na mapie gastronomicznej śląska restauracją, to miejsce w którym zjecie Państwo doskonały posiłek przy akompaniamencie najlepszych trunków i dobrej muzyki.

Szyb Maciej jest jedynym obiektem w Województwie Śląskim, który znajduje się jednocześnie na Szlaku Zabytków Techniki oraz Szlaku Kulinarnym “Śląskie Smaki”.

Adres: ul. Srebrna 6, 41-819 Zabrze-Maciejów

www.szybmaciej.pl

Wieża ciśnień

Wieża ciśnień w Zabrzu zlokalizowana przy ul. Zamoyskiego. Wzniesiony w 1909 roku obiekt zaprojektowany został przez architekta Augusta Kinda oraz radcę budowlanego Friedricha Loose. Zabrzeńska wieża ciśnień nie ma odpowiednika na obszarze Polski.

Budynek ma wysokość 46 m, a jego zasadniczą konstrukcję stanowi 8 filarów na ośmioboku foremnym oraz filar centralny. Zbiornik przykryty dachem mansardowym, zwieńczonym został latarnią. W partii dolnej znajdują się trzy kondygnacje użytkowe mieszczące pierwotnie biura oraz mieszkania.

W 2017 roku wieżę kupiło Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu.

W 2018 roku, ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020 Działanie 10.3. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych Poddziałanie 10.3.1. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych – ZIT Zabrze otrzymało środki na rewitalizację wieży. Obecnie trwa kompleksowa rewitalizacja wieży. Wartość realizacji tego projektu to 34,2 mln zł. W wyremontowanej wieży ciśnień mają powstać m.in.: kawiarnia, taras widokowy i interaktywna wystawa dotycząca zagadnień związanych z węglem. Będzie to nowoczesna ekspozycja skoncentrowana wokół tematyki węgla, który jest najbardziej rozpoznawalnym symbolem Śląska.